

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane

Pe o jumătate de an 8 coroane

Pe un pătrar de an 4 coroane

Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă poștă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).Un șir petit primadată 60 bani, a doua-oară
50 bani, a treia-oară 40 bani.

Linia demarcațională s'a mutat

Așa au hotărât puterile Antantei.

Ungurii vor trebui să se retragă până la Tisa. — Sătmarul, Oradea-mare, Aradul, Careii-mari au fost ocupate de armata română. — Alte ținuturi vor fi ocupate de armata franceză.

Bănatul încă va fi al nostru.

Dr. Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent a primit o telegramă dela Paris, prin care se aduce la cunoștință, că Marele sfat de război din Versailles, lângă Paris, a luat o însemnată hotărâre. Și anume: Linia demarcațională (linie pe care nu era iertat să o treacă nici Românii nici Ungurii) hotărâtă în contractul de armistițiu, să se mute mai spre Ungaria, mai spre Tisa.

Trupele românești au primit ordin să înainteze până la Sătmar, Careii mari, Oradea mare și Arad.

Teritoriul ce se întinde spre apus de această nouă linie, până la marginea aceea a teritoriului pe care îl cer Românii, va fi ocupat de trupe franceze.

Față de starea prezentă, această știre trebuie să ne veselească. La acest rezultat am ajuns în urma activității (muncii) delegaților noștri la conferința de pace.

E drept, că o parte a teritoriului cerut de Români încă tot nu-l poate ocupa armata română, ci numai cea franceză. Dar cu toate acestea e speranță, că aliații României vor recunoaște până la urmă în întregime drepturile Românilor, pe lângă toate uneltirile Ungurilor.

Bănatul e al nostru.

Ziarul francez „L'Intransigent” scrie, că soarta Bănătului este hotărâtă. Acesta va fi în întregime al nostru. Numai un mic teritoriu cade dincoace de Dunăre, în fața Belgradului, se va da Sârbilor.

Marea gazetă franceză „Le Temps” spune că Sârbii n'au nici un drept asupra județului (comitatului) Torontal, și prin urmare, crede, că și acest județ va fi alipit României.

Tot vești bune dela Paris!

nu o putea aduce, căci după hotărârea unirii Ardealului cu România și după preluarea stăpânirii române asupra teritoriilor ce se țineau mai înainte de Statul ungar, ordinea era cât se poate de bună pretutindeni. Pe lângă toate greutățile ce să ivesc totdeauna la început, am știut să guvernăm. Deși asupriți și îngenunchiați de o mie de ani, ne-am păstrat calmul (liniștea) și nu ne-am răbunat. Viața liniștită și regulată și-a luat cursul (mersul) pe toate teritoriile românești.

Imprejurările acestea fericite pentru noi, nu erau prielnice scopului ce-l urmărea guvernul dela Budapesta.

De aceea ei ne provoacă!

Cu arme banditești, prin mijloace barbare ei vor să provoace răzburarea noastră. Ei vor ca noi să deslănțuim o furtună năpraznică de-alungul și latul țării, să smulgem din rădăcină liniștea și pacea de astăzi, să strivim ordinea și autoritatea.

Să nu rămână altceva decât ruina și jale și întunecare... Ca apoi, ridicându-se triumfători, să poată arăta cu degetul la acest punct negru al harfei Europei:

— Aci priviți! Ați desființat Ungaria deodată, dar prin asta ați alungat ordinea și civilizația! Priviți acum anarhia, aceasta este fructul vostru!

Câtă ușurință și câtă crimă! Aceiaș vedere scurtă politică, aceeaș pornire nebună, care l-a călăuzit o mie de ani și care l-a adus la catastrofa de astăzi, — îi călăuzește mereu. Ungurii nu vor să înțeleagă nici astăzi, că opintirile și svârco-lirile lor vor rămâne infructuoase (fără ispravă). — Zadarnică încercare!

Zadarnic vor voi să întunece lumina, ca în locul ei să se întindă umbra neagră a nopții. Zadarnic vor voi să oprească în drum mersul triumfal al dreptului și dreptății. Zadarnic vor să sugrune libertatea românească, ce se ridică azi ca un vultur superb, care vrea să-și întindă aripile sale departe până în apele șerpuitoare ale Tisei. Zadarnic vor voi să anească glasul chemător al vremii.

Zadarnic, zadarnic!

Dr. Ludovic Ciato.

Zadarnic...

La Siria și Huedin, la Ciucea și Poieni, în întreg cuprinsul județelor Arad, Bihor, Sătmar și Sălăgiu s'a descărcat furtuna. Sângele românesc înroșește din nou pământul strămoșesc. Furia maghiară este la largul ei. Sute de Români — tineri și bătrâni, copii și femei — cad jertfă por-nirei barbare a maghiarilor.

Neînțelegători în fața acestei nebulii ce se desfășoară înaintea ochilor noștri, trebuie să ne întrebăm: Pentru ce? Ce scop urmărește guvernul maghiar?

Scopul lor este dublu (de două feluri): deoparte a se răzbu-nă asupra Românilor, cari după suferințe umilitoare de veacuri întregi, au îndrăznit să-și scuture jugul ce-l purtau de-o mie de ani. De altă parte a compromite cauza românească.

Asupra punctului prim n'avem de pierdut un singur cuvânt. Privitor la partea a doua suntem siliți să stăruim o clipă.

Știm, că argumentul de forță invocat (punctul de căpetenie adus) de maghiari pentru a zădărnici înfăptuirea României-Mari este următorul: Stări cum se ca-

de în Orientul Europei vor dăinui numai până atunci, până când Ungaria va rămâne întreagă și nestirbită. Îndată ce Ungaria se va desface din forma ei de azi, acest colț al Europei se va bal-aniză, adică va urma desordine și frământări, foc și lupte fără de sfârșit — bellum omnium contra omnes...”

În scopul de a ilustra acest argument (de a dovedi aceasta), Maghiarii vor se a-rete cu orice preț sânge și limbi de foc, ce se înalță peste ruinele satelor; ei vor să audă ropot de puști și zăngănit de spade lucitoare. Ei vor să audă plâns și strigăte des-nădăjduite... Maghiarii vreau acum să strige în fața lumii civilizate:

— Vedeți, pe pământul acesta bine-cuvântat de Dumnezeu, unde până ieri era liniștea, ordinea și bunăstarea (ființa României au tăcut și rabdat! zicem noi), azi s'a pornit potopul și s'ibără des-nădejdea.

Dar guvernul maghiar nu putea să vorbească în chipul acesta, dovada aceasta

*) Strămoșii noștri ziceau așa. Asta înseamnă: războiul tuturor contra tuturor. Nota Redacției.

Cum să se arândeze și împărțească pământul în anul acesta.

O ordonanță de mare importanță a Consiliului Dirigent din Sibiu, Resortul Agriculturii.

Împărțirea moșiilor grofești, iar unde nu se poate aceasta în anul de față, cel puțin arendarea pământului la țărani pe lângă condiții mai bune, — sunt cele mai de seamă lucruri, cari călăuzesc gândirea a sute de mii, ba chiar milioane de Români în țara noastră.

Noi am scris și scriem mereu în această cauză, fiindcă suntem convinși că de la o norocoasă deslegare a acestei chestiuni atârână în mare parte viitorul neamului nostru. Pe de altă parte vedem zilnic deputațiile, cari vin la Consiliul dirigent în aceste cauze.

Mai jos publicăm ordonanța (hotărârile) dată de resortul agriculturii în cauza susnumită, observând, că din partea Consiliului dirigent s'au luat deocamdată măsuri foarte bune. Rămâne acum, ca acestea să fie împlinite cum se cade.

Rugăm pe toți cei interesați a ceti cu atențiune ordonanța aceasta, iar la timpul său a ne scrie despre felul cum s'au urmat cele hotărâte de Consiliul dirigent. Suntem în speranță, că organele, cari vor face împărțirea și arendarea, vor lucra fără nici un fel de părtinire, ca să iese un lucru bun. Dacă totuși s'ar întâmpla pe undeva părtiniri sau mituiri, să ni se scrie, ca pe cei răi să-i arătăm lumii.

Ordonanța numită (care are pe acest timp scurt putere de lege) este, pe graiul țărănesc, de următorul cuprins:

Pentru asigurarea cu bucate în anul acesta, ordonăm privitor la arendarea obligatoare a moșiilor statului, corporațiilor și a altor persoane, pe anul 1919 după cum urmează:

Art. 1. Până la înlăptuirea reformei agrare, se vor da în parte sau în arândă: a) din moșiile statului acele părți, pe cari nu se face economie de model, prăsilă de vite de soiu, nu se află sau nu sunt plănșite pe ele ceva fabrici etc.

b) acele moșii private — fie a unei persoane sau corporație — a căror lucrare nu o poate garanta proprietarul, arendatorul sau a cui este, în lipsa de mașini, brațe de muncă etc.

Art. 2. Între pământurile numite sub punctul 1 nu sunt a se înțelege și pădurile și alte teritorii silvice. Pășunile se vor arenda în prima linie comunelor. Spargerea pășunilor este oprită și se va pedepsi.

Art. 3. Primăriile comunelor, pe a căror hotar se află moșii de felul celor numite sub punct 1, sunt datoare a le înștiința prefectului județului (fișpanului comitatului), arătând și numărul doritorilor de a lua în parte sau în arândă, precum și întinderea pământului.

Art. 4. Arândatori vor putea fi numai economi, în prima linie aceia, cari muncesc ei singuri. Între cei dintâi se vor lua în seamă aceia, cari, deocamdată până la alte hotărâri, se vor aduna în tovărășii.

Arânzile de mijlocire dela arendaș la țărani, și chiar între țărani, sunt la aceste arânzi oprite și fără valoare.

Art. 5. La tovărășii nu pot lua parte aceia, cari nu s'ar fi supus mobilizării or-

donate de Consiliul dirigent și acei jefuitori cunoscuți, cari țin și azi lucruri jefuite.

Art. 6. De arânzi se vor împărțași: 1. Aceia, cari au luat parte la războiu, apoi văduvele și orfanii lor; 2. Aceia, cari n'au pământ, dar au puțină să-l lucreze; 3. Familiile celor mobilizați prin ordinul de chemare al Consiliului dirigent; 4. Aceia, cari au pământ mai puțin de 10 jugăre; 5. Toți plugarii din comună, cari au cu ce lucra. (Împărțirea aici se face treptat. Spre pildă: cei numiți la punctul 5 vor putea primi și ei ceva, dacă cei îndreptățiți la punctul 4 au primit tot ce li s'a cuvenit). Afară de aceea se va băga de seamă, ca pământul să se dea după măsura mijloacelor cum îl poate cineva lucra (câte brațe de muncă, câte vite sau unelte are).

Art. 7. Arendatorii vor încheia contract cu proprietarii, cu arendatorii cei mari de azi, sau cu cine e în drept în lipsa proprietarului. Membrii tovarășiei sunt răspunzători laolaltă (unul pentru altul) pentru suma arânzei și pagubele ce le-ar face din ziua când s'a încheiat contractul.

Art. 8. Arânda, ce se va lua, nu va putea fi mai mare decât cea din contractele în vigoare. Prețul arânzii pentru pământurile, cari acum nu sunt date în arândă, îl stabilește comisia județeană, care se compune din referentul agricol al județului (omul comitatului) și câte un reprezentant al proprietarilor și al țăranilor. Cei nemulțumiți cu arânda stabilită de comisia județeană, vor putea apela (recura) în timp de 8 zile la comisia centrală dela Consiliul dirigent și compusă din un delegat trimis (încerezut) al Resortului agriculturii, unul al internelor și unul al justiției.

Art. 9. Când primăria vre-unei comune va cere darea în arândă a unei moșii, dintre cele arătate în Art. (articolul) 1, prefectul va cerceta cazul și dacă va afla că este vinovat, va face invoiala pentru darea în arândă între proprietar (sau arândator) și între tovarășia aceluia, cari vreau să ia în arândă.

Art. 10. În caz de neînțelegere între proprietar sau vechiul arendaș și cei cari vreau să iee în arândă, prefectul va lua protocol, cuprinzând în el atât părerea proprietarului (sau arendașului), cât și dorințele aceluia, cari vor să iee în arândă și împreună cu toate actele îl va trimite spre hotărâre Resortului agriculturii al Consiliului dirigent.

Art. 11. Proprietarul (sau arendașul) provocat să-și predea moșia, va avea dreptul să declare în termen de 8 zile, că se obligă să lucreze moșia în mod cum se cade, ca toată să aducă roada obicinuită. Aceia, cari vor lua asupra lor acest obligământ, dar nu-l vor împlini, vor fi pedepsiți cu închisoare până la 6 luni și pedepsă în bani egală cu prețul roadei strasă țării din vina lui.

Art. 12. Prefectul sau încerezutul lui va purta grije, ca arândașii să lucreze pământul cum se cade.

Art. 13. Arândatorii vor trebui să despăgubească pe vechiul arândaș (sau proprietar) pentru sămănături și lucrul deja făcut.

Art. 14. Intrarea în stăpânire se va face în prezența primăriei comunale și a unui delegat (trimis) al prefecturii, fiind de față și un delegat al Resortului agriculturii. La propunerea acestei comisii, în caz de lipsă, se va trimite inginer ajutător dela Resortul agriculturii.

Art. 15. Asupra punerii în lucrare a planului de arendare și intrării în stăpânire prin țăranii arendași, vor urma în curând îndrumările de lipsă.

Dr. Victor Bontescu,
șeful res. de agric. și comerț.

Aceasta e ordonanța, care, mărturisim fără înconjur, e foarte părtinitoare pentru popor. De cuprinsul ei ne vom mai ocupa în viitor.

Pentru moment scoatem la iveală faptul, că proprietarii de moșii, cari nu și le pot lucra, sunt siliți să le dea în arândă sau în parte la țărani. Asta e lucru de mare însemnătate.

Dar lor le stă în drept să declare și aceea, că vreau să-și lucreze înșiși moșia. Ei, asta încă e de înțeles: cu una, cu două, nu li se poate lua acest drept. În caz, că nu vor răspunde obligământului luat, să spună, că vor fi aspru pedepsiți. Foarte bine. Dar asta o vedem numai mai târziu.

De aceea: pentru ca acest punct să nu zădărnicească o mare parte a izbândeii din ordonanța prezentă, ne exprimăm părerea, ca cercurile competente să fie de pe acum la înălțimea lor față de ceiace iau acest obligământ, să-i facă atenți la urmări, ar la vreme să procedeze fără cruțare, fără nici o părtinire. Altcum de aici vor urma multe neînțelegeri și pagubă națională, iar noua administrație va cădea sub o critică foarte aspră.

† Badea George.

Acest nume a fost purtat de un bătrân încăruntit în cinste, — după cum am scris pe scurt și în numărul trecut al foii, — luptând pentru drepturile neamului nostru. George Pop de Băsești, acesta e numele întreg, face parte din pleiada aceluia, cari au dus greul luptei pe vremuri: el încă e unul dintre cei condamnați în procesul Memorandului, pentru care a suferit un an în temnița dela Vaș.

Badea George, așa îl poreclise în timpul din urmă toată lumea românească, domni sau țărani, a fost stăpânit de o inimă mare. El ajută pe toți, cari îi cereau sprijin, fie cu bani sau cu un sfat bun. Eră adevărat părinte al întregului ținut din Sălajiu.

De zeci de ani n'a fost mișcare românească, la care să nu fi luat parte Badea George. Numai în anii din urmă bătrânețele îl mai țineau înapoi de multeori. Sufletul lui petrecea însă totdeauna acolo, unde eră vorba de o cauză românească. Iar punga de asemenea i se deschidea așa de ușor, cum la puțini se întâmplă în vremea de azi.

Veneratul Badea George moare după ce a văzut dorința sufletului său de zeci de

ani: înfăptuirea României mari. Ba ce e mai mult: i-a fost dat ca însuși să prezideze și conducă marea adunare istorică dela Alba-Iulia, unde s'a hotărât unirea cu România.

Bine eră, dacă Dumnezeu îl mai ținea să vadă și cum s'a pecetluit pacea, cea de toți dorită. A murit însă tocmai pe când hoardele ungurești începuse mai tare a-și face de cap. Dar asta nu l-a înfricat deloc. Din contră, prin ultima lui scrisoare, adresată dlui Dr. Maniu, președintele Consiliului, cerea luarea de măsuri de apărare contra încăpăținării ungurești.

George Pop de Băsești ne poate servi la toți de pildă, cum să lupte cineva pentru un ideal, fie acela oricât de îndepărtat. El a luptat o viață întreagă pentru o cauză, care de multe ori se părea poate de pierdută. Cu toate acestea, dacă cauza a fost dreaptă, a trebuit să învingă. Mai curând sau mai târziu, puțin are a face, asta atârnă dela mersul a o sumedenie de alte împrejurări. Vorba este, că dreptatea totuși a învins.

De aceea, venerabile și în cinste încrunțitule bătrân, dormi ușor în țărâna din care te-ai ridicat, fiindcă ai luptat o viață întreagă pentru dreptate pe seama unui popor de țărani! Noi îți vom păstra amintirea pentru totdeauna, că bună luptă ai purtat!

Vrem pământ.

E lucru știut, că războiul de azi pentru partea cea mai mare a țărănimii, — din punct de vedere economic-material, — a fost binevenit. Tot atât de bine știut este, că ruina totală a țărănimii nu eră departe, de nu izbucnea acest războiu, care a îmbiat omului bani mai ușor ca oricând.

Războiul ne-a ridicat pătura cea de jos a noastră la o stare mai multămitoare. Azi aproape la fiecare casă se găsește o vituță-două. Datoriile s'au plătit. E îmbucurător din samă afară pentru neamul nostru acest fapt, din punct de vedere național-economic.

Înainte de războiu soarta unei familii eră legată de vituța din poiată. Dacă o pierdea aceasta, o generație întreagă (un rând de oameni) simțea această nenorocire. De aici acea constatare dureroasă: unui țaran îi pare mai rău decât i se prăpădește o vită, decât un copil.

Se vorbește de poporul săsește, că lucră pământul mai bine, și poartă peste tot economie mai bună. Dar de unde aceasta? De acolo, că a avut pământ din greu.

Economie rațională (mai bună) n'a purtat tot Sasul, ci numai cei cu dare de mână. Soarta unui om avut nu e legată de vâcuța sa; aceasta nu e tot ce are, e numai bani mărunți, pe cari omul îi învârte în dreapta și stânga; iar capitalul e moșia.

La român nu vezi vite frumoase, ci numai necaz; nu sate bine închiegate, ci mai mult aruncături; nu palate, ci colibi; nu biserici, a căror turnuri vreau să se lupte cu nori, ci aproape numai catacombe; toate acestea numai în lipsa de — pământ.

Poporul nostru n'a fost nici decât mai neîndemânatic, ori chiar mai leneș decât

alții, dar nu i s'a dat puțința de a ajunge la izvorul bunătăților — pentru țaran — pământul. Țaranul nostru nu e leneș, nu e rafinat în gusturi, e modest dela fire, e stăruitor și mai pe sus de toate — să mulțamește cu puțin.

Toate aceste însușiri alese ar fi trebuit să ridice poporul; dar ce folos, când din toate aceste însușiri atât de frumoase a tras folos numai stăpânul moșiei, iar sârmanului „pălmaș“ i-a rămas numai mahnirea internă (dînlăuntru), care l-a împins la disperare și beutură.

Cei bogați nu prea beau.

Împărțirea pământului nici când n'ar fi fost mai bine venită ca azi, când lumea scuturându-se de datorii, tot rodul muncii sale îl poate folosi pentru cumpărare de vite, și rescumpărarea pământului.

Dacă e drept, că pământul e al celui care îl lucră, de ce să nu treacă acesta la desăvârșire în stăpânirea muncitorului? Trebuie să treacă, căci însăși judecata sănătoasă spune acest lucru.

Pe lume o nedreptate mai mare ca aceea nici nu putea fi: **țaranul moare de foame, când el hrănește lumea întreagă.** Aceasta se întâmplă numai prin aceea, că el nu lucrează pentru sine, ci pentru altul.

„Domnul“ are pământul, lui îi răsare soarele și numai lui îi plouă; toate acestea lui îi produc. Și oare de bogățiile acestea ale naturii de ce să se împărțasească numai „aleși“ din naștere? — Aceasta nu se mai poate!

Interesul unui neam e, că acela să producă cât se poate de mult. Și aceea cum se poate? Numai prin împărțirea moșiilor!! Aceasta ne-o dovedește mersul lucrurilor din toată lumea. În locul proprietarilor mari, intră proprietarii mici.

Economia nu e legată de materie și timp, ca alte meserii pentru a produce cât se poate de mult, ci e legată de mersul timpului și împărțirea lucrului de așa, că acela în timpul cel mai scurt să fie isprăvit; de aceea e necesară împărțirea.

Un om care lucră pentru altul, lucră pentru ca să treacă „azi“ și să vie „mâne“, fără nici o socoteală la ceea ce se va alege la urmă. Celce lucră pentru el, cugetă cu totul altcum. Aci lucră râvna, tragerea de inimă, iubirea și interesul.

Proprietarul mic îngrijește mai bine de moșița sa, o gunoiește la timp, o lucră mai rațional, se îngrijește de seminte mai bine. La curtea sa ține tot felul de galițe, porci, oi și altele, ceiace aduce un câștig foarte mare. Aceasta nu e numai la „o“ curte (domnească), ci la sute de curți (proprietari mici); iar venitul total după toate acestea va fi dublu (îndoit) ori chiar și mai mult pentru stat.

Luând toate acestea în considerare și luând și acea împrejurare că: „Un stat numai atunci e bogat, când existența tuturor cetățenilor e asigurată“, de ce să ne îndreptățim tocmai pe acei fii ai noștri, cari formează însăși națiunea și cari ne produc nouă pâinea?

Viitorul națiunii noastre atârnă în mod decisiv (hotărîtor) dela îmbunătățirea sorții țaranului român, care e dornic a lucră în brazda sa și nu în a străinului. Atunci mai cu evlavie se va ruga lui Dumnezeu, mai mult se va bucura de răsăritul soarelui, din care și el are parte, mai

cu îndârjire va ține la pământul care-l lucră, că e al lui și al fiilor săi.

Ajungând la pământ, vom da dovezi la lume, că străinii nu sunt mai buni economi decât noi, și n'au fost nici când, dar — sărăcia ne-a oprit a dovedi aceasta.

Mih. Neagu, par. ort. rom.

Principele moștenitor Carol către tinerii noștri.

Mândrul principe moștenitor publică în „Patria“ un apel călduros către tineretul din România mare de dincoace de Carpați, rugându-l să se alăture și acestă la cercetașii din România veche.

Apelul se sfârșește cu cuvintele însuflețite:

„Unirea politică făcută, voi veți veni să înfăptuiți unirea cercetășească, și să arătați din nou lumii întregi hotărîrea neamului, că de acum înainte Carpații nu mai sunt decât o podoabă geografică (teritoriu) a României mari.

Uniți-vă într'un glas cu cercetașii României și strigați:

Să trăiască Regele!

Să trăiască neamul!“

Imprumutul național al Ardealului

și altele despre banii de azi.

În numerii trecuți ai foii am scris, că se pune în curgere imprumutul național al Ardealului. La 1 Martie n. s'a început subscrierile pentru acest imprumut, primul la noi Români din Ardeal.

Să cuvine deci să ne arătăm vrednici de lumea cea nouă, în care intrăm; să subscriem cu toții, care cât putem, la acest imprumut românesc, prin care ajutăm înaintarea neamului. Condițiile și toate cele de lipsă le aflăm publicate la alt loc al Foii.

Indemnul nostru către oameni, ca să subscrie la imprumutul național, mai este și din motivul următor: Pe lângă dobânda frumoasă, ce o primim după acești bani, dacă subscriem la imprumut ne scăpăm de banii în coroane, a căror valoare de bună seama va scădea tot mai tare.

De aceea: nu mai adunați bani de hârtie în coroane, ci din cât puteți căutați a vă scăpa de ele. Subscrieți la acest imprumut, iar din rest cumpărați-vă moșie, unelte și mașini de lucru, mărfuri sau alte obiecte, al căror preț micșorată nu va scădea cu totul.

Mai departe: Nu vindeți de fel lei vechi românești pe coroane (nici chiar dacă vă dă peste două coroane pe un leu). Lei, mai mult ca sigur, că în curând se vor scumpi și mai tare. Cu alte cuvinte: Leul va rămânea tot leu, dar coroana va scădea mereu. Nici lei noi românești (cei germani) nu e bine a-i da pe coroane. Aceștia încă sunt recunoscuți de statul român.

Pe când cu coroanele lui Tisa Pișta, ca și cu ale grofului bolșevic Károlyi, e greu a spune ce vom mai putea face azi-măne. E deci cu cale a scoate coroanele de hârtie de prin fundul lăzii, sau de pe unde stau vârate, și să le folosim mai cu rost, altcum ne va părea rău la vremea

Congresul învățătorilor.

În cele următoare continuăm cu raportul dela congresul învățătorilor ținut la Sibiu în zilele din 23—26 Februarie n. c.

Telegramă Federației învățătorilor francezi în Paris.

Dlui Președinte al Federației Generale a Instituturilor din Franța și Colonii.
Paris.

Învățătorimea din Transilvania, Banat și toate părțile românești eliberate din jugul secular austro-ungar, reunită pentru întâia oară în plină libertate în Congresul din Sibiu spre a se organiza în Asociația Generală a învățătorilor români, salută afectuos marea Asociație suroră franceză, rugându-o să ia inițiativa constituirii unei Federațiuni a învățătorilor Panlatini.

Facem cele mai călduroase urări pentru iubii noștri colegi francezi, pentru prosperitatea marelui, gloriosului și nobilului popor francez, care susține preadreptele revendicări naționale românești, care ne-a ajutat atât și pe care atât de mult îi iubim. Președinte: *Iuliu Vuia*.

Salarizarea învățătorilor.

Raportorul Mihail Găzdac propune și congresul primește, ca învățătorul să beneficieze de 80% din plata profesorilor, iar conducătoarele de azil 80% din a învățătorilor. Se mai cere plată separată directorului pentru administrare, precum și cvartir, grădina de o jumătate jugăr.

Unde nu este cvartir în natură să se plătească învățătorului necăsătorit 10 % din suma întreagă a salariului, celor căsătorii dar fără copii 15%, iar celor cu copii 20% a întregului venit.

Organizarea învățătorilor.

Aceasta temă a fost lucrată de mai mulți învățători. În ședințele ținute înaintea congresului s'au primit statutele organizării corpului didactic din România ca bază, prezentate de C. Iencica. Acestea întregite cu unele modificări sunt primite și aprobate de congres.

Luând cuvântul D. Dumitrașcu din România veche, spune, că se bucură văzând, cum statutele au fost așa schimbate ca să ne putem asocia toți învățătorii laolaltă într-o mare asociație.

Salutul unor ofițeri.

Căpitan Corfescu salută pe învățători, ca pe cei mai însemnați factori. Îi roagă ca și pe viitor să fie aceia ce au fost în trecut, însuflețitorii și îndrumătorii poporului. Colonelul Florescu asemenea salută congresul dorind ca cele hotărâte să fie de folos învățătorimii și neamului.

Recunoștință profesorilor.

Congresul prin graiul inv.-dir. Mihail Găzdac, cu drag își aduce aminte de aceia, cari au fost îndrumătorii noștri. Dacă învățătorimea română a ajuns la gradul acesta de cultură și însuflețire națională, meritul este al profesorilor, cari ne-au crescut.

Ziua a treia.

Sunt de față ministrul Goldiș, secretarul Dr. Mateiu, Dr. Lupăș și prof. Dr. Stan.

Președintele Vuia salută pe învățătorii bănățeni sosiți abia aseară în număr mare, cari abia după o călătorie de câteva zile au putut sosi în Sibiu.

Răspunde învățătorul Crăciun, președintele reun. caransebeșene, spunând, că opriți fiind în drum de a sosi la vreme, se supun hotărârilor luate în congres.

Notarul general Aurel Pintește cetește telegramele sosite și anume dela George Pop de Băsești care pe când telegrama a sosit la noi era mort pe catafalc. Inima caldă de Român, care bătea încă cu câteva zile înainte, a încetat de a mai bate. Președintele Vuia în cuvinte alese, parentează pe marele mort, iar cei prezenți își arată venerațiunea prin sculare. Telegramele dela Stefan C. Pop din București, a colegului Ogoreanu, sublocotenent în Corpul voluntarilor români și altele, cari mi-au scăpat din peană, sunt primite cu bucurie.

Se continuă discuția în jurul lucrării planului de învățământ. Se încinge o discuție vie, la care iau parte Stanca, Popescu și alții mulți.

Se face conspectul celor ce s'au însinuat la preluarea diferitelor obiecte de învățământ. Lucrările pregătite din aceste materii au să fie trimise până la Dumineca Tomii secretarului general al congresului Aurel Pintește în Hațeg.

Recunoștința bisericilor

Congresul prin graiul directorului D. Lăpădat și la propunerea lui Constantin Liuba, exprimă recunoștință ambelor biserici pentru jertfele aduse la susținerea școalelor.

Ministrul se desparte.

Dl ministru Goldiș își ia rămas bun dela învățători fiind silit a se despărți de dânsii, pentru a lua parte la parastasul ce se celebrează în biserica gr.-cat. întru amintirea mortului George Pop de Băsești.

Congresul trimite la acest parastas și o delegație de 10 învățători.

Alte propuneri.

Prof. Dr. Stan face propunerea ca în programul de muncă al învățătorimii să se ia și înființarea cooperativelor satești.

În acest înțeles vorbește și învățătorul din vechiul Regat Dumitrașcu. Propunerea profesorului Stan se primește cu unanimitate.

Revista copiilor.

Învățătorul Bucurescu cetește lucrarea dânsului și stăruie pentru întemeierea unei reviste pentru copii. Datele aduse de domniasa îl arată ca pe un zelos și însuflețit dascăl. Stăruim și noi, ca revista aceasta să o putem saluta cât mai curând.

Zona culturală.

Învățătorul Stoica roagă congresul a reabilita (a pune la posturi) pe acei învățători din nebuna „zonă culturală” cari au fost alungați.

Congresul hotărăște a face pașii de lipsă, ca acei învățători să fie restituiți în posturile lor.

Alegerea biroului central al Asociației învățătorilor.

Congresul primește propunerea lui Gh. Dragoș de a se schimba paragraful 25 și 28

din statutele Asociației. În înțelesul acestei schimbări în comitetul central se vor alege 33 membri și nu 15 cum prevedeau statutele.

Aleși au fost: Iuliu Vuia, Dumitru Lăpădat, Iosif Moldovan, Octavian Pop, Stefan Popoviciu, Moise Frățilă, doamna Popoviciu, dșoara Marioara Grivase, George Dragoș, Traian Șuteu, Izidor Dopp, Mihail Găzdac, Constantin Iencica, Ioan Moldoiu, Petru Olariu, Ioan Contanescu, Gheorghe Stelea, Ioan Langa, Toma Cocișiu, Aurel Pintește, Ioan Pescariu, Ioan Borșan, Onisiu Sas, Emil Pocola, Stefan Pop, Antoniu Nevriceanu, Nicolae Fîru, Traian Băran, Petru Bizeria, Alexandru Micle, Nicolae Crețu, Gheorghe Crăciun și Petru Remneanțu.

Comitetul de supraveghiere: Pompiliu Dan, Gheorghe Codrea, Candid Popa, Romul Botezan, Alexandru Pop, Iuliu Groșorean, Petru Badu, Petru Savi, Constantin Liuba, Șerban Șerban, Gh. Andraș și Teodor Bucurescu.

Inchiderea Congresului.

Satisfăcuți cu toții de succesul și decursul congresului, președintele Vuia mulțumește dlui ministru și celorlalți oaspeți de atențiunea ce ne-a dat-o prin prezența domnilor lor.

Răspunde dl secretar Dr. I. Mateiu. Domniasa arată într-o frumoasă vorbire care este rolul învățătorului român. Dă îndrumări, cari vor fi o evanghelie pentru noi. Alexandru Pop, mulțumește dlui Vuia pentru osteneala și dibăcia cu care a condus congresul. Trebuie să recunoaștem cu toții, că dela iscusința președintelui a atârnat în mare parte succesul moral și material al congresului.

Dl Vuia, deși cărunț, face legământul, că va munci până va vedea Asociația, născută acum, pe baze tari. Atunci va zice: „Acum slobozește pe robul tău stăpâne”.

După vorbirile delegaților din România veche și Bucovina Păunescu, I. Popescu și Dumitrașcu învățătorii părăsesc sala de unde în trei zile și-au luat merinde și curaj pe întreagă viața.

E gata Congresul, dar nu merg acasă.

Deși congresul s'a încheiat, scumpețea în oraș e mare, mulți nu au nici cvartire corespunzătoare, învățătorimea hotărăște a nu pleca acasă. Ei voiau să iee parte la adunarea poporală de mâine și voiau să aducă la cunoștința colonelului Trousson dorințele lor, de a scăpa pe frați din ghiarele barbarilor Unguri.

Învățătorii la adunarea poporală.

La 10 ore 400 de învățători și învățătoare în rânduri de 8 cu muzica orașului în frunte, cu steaguri și cu cântece naționale-patriotice au luat parte la adunarea poporală de protestare din Piață. Înaintea colonelului francez au cântat Marseleza. O deputațiune de refugiați a fost primită de colonel.

Insemnări.

Prin numărul mare al congresiștilor învățătorimea s'a impus. Discuțiile ținute la un nivel înalt, sfătuirile asupra școalei și a învățământului poporal, a ridicat vaza învățătorilor înaintea celor cari nu îi cunoșteau. Pretensiunile moderate, au făcut de minciună pe cei ce credeau, că

Congresul se va ține pentru căpătuială. Când Asociația și organul pe-l vor înființa li vor închiegă laolaltă, vor fi un factor atât de puternic, încât va trebui să se țină socoteală de ei. Aceasta va deveni cea mai puternică clasă, de care nu are să se teamă nimenea. La din contră, va fi stâlpul cel mai puternic al statului român.

Indată după congres am auzit un glas acuzator. Invățătoria a dat dovadă, și asta a recunoscut-o cei imparțiali, că nu dorește altceva decât fericirea și întărirea poporului român. Că alții cum judecă, e treaba lor, numai cât vorbe de felul acestora, nu ajută ci numai strică cauzei mari.

Raportor.

Pentru ceice călătoresc.

Cum se capătă legitimații și pașapoarte.

În legătură cu ordonanța privitoare la legitimații de călătorie și pașapoarte, publicului doritor a primi astfel de legitimații sau pașapoarte i se aduc la cunoștință următoarele:

1. Cererile sunt de a se înainta de-a dreptul la biroul pentru pașapoarte în Sibiu, strada Honterus Nr. 17 etagiul I.
2. Cererea înainte de 8 zile nu se poate urgentă. Urgitarea înainte de timpul numit se ia drept molestarea oficiului.
3. Cazurile tare grabnice sunt de a se spune în cerere; din prilejul înaintării cererii este de a se atrage luarea aminte a oficiului asupra acestei împrejurări. Astfel de cereri vor fi rezolvate (împlinite) după putință în timpul cel mai scurt.

Ordonanța referitoare la legitimații de călătorie și pașapoarte tipărită în „Gazeta oficială“ Nr. 7 se întregeste în modul următor:

Ordonanța Nr. 7, punctul 2. aliniat e) se schimbă așa: pentru călătorie pe teritoriul liniei ocupate de armata regală se va urma ca până acum. Și afară de linia ocupată de armata regală, în România, Basarabia, Bucovina și pe teritoriile fostei monarhii austro-ungare se vor da legitimații cu fotografii de către prefectul județului orașului cu municipiu. Aceste certificate vor trebui să fie prezentate pentru subscriere și întărire resortului de interne și comandamentului armatei din Transilvania în Sibiu.

d) Toți aceia, cari nu au locuința recerută, pe baza căreia să poată capătă certificate dela prefecturi se vor adresa pentru aceste la Consiliul dirigent, Resortul internelor.

Pentru acești acum numiți se vor da tot la Resortul internelor și certificate pentru teritoriul liniei ocupate de armata regală; cu observarea, că pentru toate aceste legitimații nu vor trebui să alăture fotografii. Rămân însă în vigoare pentru liberarea lor toate cele prescrise la punctul 3 al ordonanței.

Punctul 4 se întregeste cu aceea, că se mai adaugă la datele personale și religia.

Pentru blanchetele necesare afară de linia ocupată de armata regală toți prefectii se vor adresa resortului de interne. Alte dispoziții ale ordonanței rămân neatinse.

Sibiu, 3 Martie n. 1919.

Resortul afacerilor interne.

Șef de secție: Dr. Deleu.

Ungurii bătuți la Zălău.

După cum aflăm, Ungurii, cari nu vor să se astâmpere, au fost bătuți rău la Zălău, unde o mulțime de case au fost dărâmate, iar locuitorii maghiari de acolo au fugit mâncând pământul către Dobrișin și Oradea mare. Luptele au decurs în modul următor:

În 23 Februarie st. n. avangardele (fruntea) trupelor săcuești au ajuns dimineața la orașul Zălău, care era — precum știm — ocupat de trupe regale române. Au ocupat orașul cu asalt, apoi au desarmat și au făcut prizonieri pe cei opt ofițeri și 40 de soldați români, rămași în oraș. Maghiarimea i-a primit pe Săcui cu insulte fire mare.

După asta trupele române, refugiate pe dealurile din vecinătate, au început să împuste din 7 tunuri asupra orașului. Au nimicit casa comitatului, colegiul, tribunalul, uzina electrică, biserica catolică și o mulțime de clădiri particulare. Populațiunea a trăit în pivniți orele aceste cumplite.

În altă zi Românii au început din nou o bombardare îngrozitoare și detașamentele de mitralieri (cei cu mașini de pușcat) au intrat prin două părți în oraș. În urma acesteia populațiunea maghiară a fost apucată de groază și frică, astfel că fiecare cum a putut, s'a refugiat către Cehul-Silvaniei. Erau cu mii, părăsindu-și casa și averea.

Trupele maghiare le-a succes însă să-i alunge din nou pe Români în dealurile din apropiere, cari după aceasta au început o bombardare nemai auzită și au făcut praf și cenuse din unele părți ale orașului, reocupând din nou orașul.

Așa vor păți maghiarii și în alte părți, dacă îi mănă pielea.

Deci să iee aminte!

De pe satele noastre.

Din Sebeș.

O mare adunare de protestare contra sălbătăciilor săvârșite de Unguri.

S'a ținut în Sebeș Duminecă în 2 Martie n. după amiază.

Când trăgeau clopotele de Liturgie Sebeșenii (Sași și Unguri) lucrau pe întrecute la delăturarea firmelor ungurești de pe prăvăliile lor. Așa că în v'ro câteva ceasuri nu mai vedeai o literă ungurească deasupra prăvăliilor. (Sireaca frică, cum mai păzește viile!...)

După amiază pela orele 2 începuse se curgă mulțimea de oameni către Piața mare, în jurul Căsii orașului. În frunte Sebeșenii cu intelectualii și cu frumoasa fanfară a plugarilor (condusă de un harnic țaran); apoi Cunțenii și Drașovenii, conduși de părintele St. Morariu; Săsciorenii cu intelectualii și cu fanfara lor puternică; voinicii Cufului, cari de cari mai dârzi și mai aprinși... Rând pe rând sosesc comunele Daia, Lancrămul etc. etc.

O mare de capete se vede pe întinsul Pieții. La 15 mii de oameni au luat parte spre a protesta sub cerul liber înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor contra ticăloaselor sălbătăcii săvârșite de Unguri contra fraților noștri neadăpostiți.

Adunarea o deschide părintele protopop Sergiu Medeanu. Urmează la cuvânt părintele Dr. S. Stanca, care între altele spune mulțimii și știrea adusă de cores-

pondentul „Foi Poporului“ că armata română a trecut linia de demarcație spre a veni în ajutorul fraților chinuți.

Vorbesc rând pe rând dl protopop grcat. Simu, care atunci sosise de prin locurile de groază; dl Dr. D. Stefan, părintele St. Morariu, iar la urmă primarul Dr. Coșuta încheie înflăcărata-i vorbire prin citirea rezoluției de protestare.

La sfatul conducătorilor mulțimea s'a depărtat în liniște în sunetele fanfarelor. Ungurii au rămas doar cu groaza în sân, crezând că și Românii vor face ca ai lor.

Românul însă în fața nemerniciei altuia iartă, de multeori și când n'ar trebui.

Coresp.

Din Cunța.

Până când să se facă noua lege agricolă, bravii Cunțeni n'au stat cu mâinile în sân. Știau ei că legea nu se poate sufla într'o noapte, iar pământului nu-i dă vremea răgaz să aștepte.

Astfel părintele St. Morariu, în înțelegere cu poporenii, au stăruit pe lângă prefectul Albei de jos, dl Dr. Pop, spre a capătă autorizație (împuternicire) dela resortul (ministerul) agriculturii, ca întinsa moșie a grofului Teleki de pe hotarul Cunței și al Drașovului să o poată lucra poporenii în anul acesta.

În urma autorizației capătate au și făcut împărțirea. Și anume: Pentru comuna Drașov 500 jugăre, iar pentru Cunța 200 jugăre ca izlaz (pășunat) comunat. Restul moșiei s'a împărțit între locuitorii lipsiți de pământ ai ambelor comune (în primul rând soldaților și invalizilor) cam 5 jugăre de familie.

Pilda aceasta e vrednică de urmat, căci ar fi o primejdie ca din nepăsarea cuiva, pământul să rămână neproductiv (nelucrat) tocmai în vremurile aceste de restriște, când avem mai mult trebuință de mana pământului. *Dela brazdă.*

Dela frați pentru frați.

— În București s'au dat de urmele unor oameni, cari fabricau bani falși. Marii fabricatori de lei au fost prinși și puși la răcoare, ca în liniștea temniței să-și poată face socoteala despre câștigul ce-l vor fi visat. — De aceea controlați bine banii românești și vă feriți a lua de cei falșificați.

— Invățătorii adunați în congres la Sibiu au primit telegrame dela regina Maria, prințul Carol și generalul Presan. Ce deosebire Doamne! Până acum batjocori, temnițe și câte toate dela cârmuirea veche, iar acum vorbe calde dela o regină. Doamne ține-ne-o!

— În Sibiu a sosit o delegație a țăranilor din Bucovina. Sunt cei din munții învecinați cu Rodna și Bistrița. I-au adus sărăcia și foamea. Ei s'au rugat de Consiliul dirigent de a-i ajuta cu de-ale mâncării. Avem nădejde, că cererea lor va fi fost ascultată și împlinită, după cât e cu putință. Când e vorba de frații noștri, bucușii împărțim bucata de mălai cu ei.

— Maiestatea Sa regele a primit zilele trecute în audiență (vizită) pe miniștri ardeleni: Flueraș și Jumanca.

— La București se ascultă martorii în cauza trădării de patrie a colonelului Sturza. „Cine a 'ndrăgit străinii, mânca-i-ar iuma câinii“.

— O delegație a macedo-românilor a înaintat sfatului păcii o rugare de-a fi toți Românii macedoneni alipiiți Albaniei. Dacă rugarea lor nu va fi ascultată, lei vor trebui să sufere jugul alor trei țări străine.

Constituirea băncii pentru comerț și industrie.

În 3 Martie n. s'au întrunit la resortul de agricultură fundatorii băncii, fiind salutați din partea dlui Dr. V. Bontescu prin câteva cuvinte, în cari a arătat însemnătatea acestei instituții.

Prezenți au fost 18 fondatori și a nume: Prea Sfinția Sa Dr. D. Radu, episcopul dela Orade; Vasile Suciu, vicarul mitropoliei din Blaj; Nicolae Ivan, asesor consistorial, Sibiu; Dr. Fodor, Alba-Iulia; Dom. Rațiu, Lugoj; Const. Herția, Săliște; Dr. Laur. Gherman, Cluj; Mateiu Jiga, Făgăraș; Dr. O. Sglimbea, Orăștie; Teodor Doboșu, com. și Vas. Popoviciu, mecanic, Sibiu; Gavril Precup, Blaj; Nic. Oprean, M. Oșorheiu; Dr. A. Nilvan, Șomcuta mare; Dr. Dion. Roman, Iuniu B. Hodoșiu, Blaj.

Președinte al consultărilor a fost ales P. S. Sa Episcopul Radu, iar secretar Dom. Rațiu. După constituirea biroului s'a cettit proiectul de statute, care s'a primit în întregime pe lângă unele mici schimbări.

Ultimul punct a fost alegerea celor 15 membri din direcțiune. Aleși au fost: 1. Inginerii Blașian și Hosu; 2. comercianții Ioan Vulcu, Orăștie, Teodor Doboșu, Sibiu, Barbu, Orșova și Nic. Oprean, M. Oșorheiu; 3. industriașul și comerciantul Ilie Stefflea, Sibiu; 4. directorii de bancă: Sava Raicu, Arad; Dom. Rațiu, Lugoj; Dr. L. German, Cluj; Iuniu B. Hodoșiu, Blaj; Const. Herția, Săliște; Dr. Popescu, Turda; 5. marele proprietar Ionel de Mocioni; și 6. partea canonică: Dr. Iacob Radu, Orade.

Direcțiunea și-a și început cu ziua alegerii lucrările, discutând problemele (afacerile) de căpetenie ale acestei întreprinderi. Dacă sediul va fi Sibiuul, să vor întruni în prima linie cei 5 membri din Sibiu, iar dacă va fi Clujul, să vor întruni membri din Cluj, ca să se poată ține ședințele cu ușurință și fără mari greutăți.

Bătător la ochi este, că de data asta au rămas avocații și preoții numai cu câte un reprezentant, — și au intrat mai mulți oameni de specialitate. Iar aceasta credem, că numai spre binele instituției va putea fi. Oameni de specialitate ne trebuie peste tot locul!

Că în ce direcție se va mișca noua bancă, vom vedea în curând. Până atunci suntem în așteptare.

Rap.

Știri diferite.

— Trupele americane, cari au luptat pe fronturile europene și acum nu mai sunt de folos, au început să fie trimise către America.

— Stricăciunile făcute de Germani în România vor trebui reparate. Marele sfat al păcii încă cere asta.

— Șeful socialiștilor din București I. Frînu a murit între împrejurări necunoscute în închisoarea Văcărești din București.

— Germania vrea să se întrepună pe

lângă sfatul păcii, ca să i se lase coloniile. Paște murgule... — vorba zicalei.

— În București bântue tifusul de piele (tifusul exantematic).

— Forțele navale (vapoarele și marinarii) Antantei au părăsit insula Corfu.

— Între condițiile de armistițiu dictate Germaniei este și nimicirea întăriturilor din insula Helgoland și libera trecere a vapoarelor comerciale prin canalul dela Chiel.

Răvaș dela Sibiu.

Din cele multe.

Săptămâna trecută n'am avut răvaș în foaie, fiindcă mi l-au scos dintre ceilalți articoli tipăriți. Adecă, vorba vine, nu mi l'a scos nimenea, ci l'am lăsat eu, de voie bună, ca să ajungă alții mai mulți și mai iute la cuvânt.

Dar n'am nimerit-o prea bine nici așa. Acum atâtea mi s'au adunat pe masă și în cap pentru răvaș, încât nici nu mai știu cum mă chiamă. În credință, când am deschis rubrica aceasta, mă cugetam puțin și la materialul pentru ea.

De prezent însă nu știu cum să le încretez pe toate. Atât sunt de multe lucrurile, cari trebuiesc sfredelite. Nu eu singur zic aceasta, ci în deosebi cari cetesc cele scrise și îmi spun ce și unde trebuie sfredelit.

De, ce să-i faci? De când vântul românesc cel cald ne-a adus atâtea ofiții în Sibiu (ministere, ori resconturi, pardon, resorturi, nici eu nu știu cum le mai zice) au venit pe meleagurile noastre foarte multe suflete mari românești. Printre ele s'au vârat însă multe și tare negre, urâte și fără alte considerații, să vede, decât... să-și umplă punga. Natural, de pe spatele altora. Iar pe aceștia, îmi șoptesc tare mulți la ureche, să-i sfredelesc fără cruțare.

Sau doară, mă rog frumos, nu trebuiesc sfredelite cazuri ca acelea, că un avocat în timp de câteva săptămâni bune își adună sute de mii!? Cu toate acestea, despre munca lui în acest timp nu se știe altceva, decât că a mijlocit (ori vândut) niște permise de transport, paremi-se de petrol, sau mai știe al de sus ce.

Pe un domn foarte sus ajuns, dar la care până acum câteva luni nime nu-i auzise de nume, îl văd tot încunjurat de cei cu scărlionți pe la urechi. Se zice, că acest domn mijlocește de asemenea permisiuni de cele „scumpe“, dar totuși rentabile.

Un alt Român de inimă nu-și poate explica împrejurarea, că mulți perciuinați așa ușor ajung la câte toate. În fine tot el a găsit următoarea deslegare: În general Românul e modest, dacă e respins se genează și se trage înapoi, chiar și când are drept. Jidanul, la rândul lui, se duce azi și mâine, aci și dincolo, în dreapta și stânga, cu mâna goală ca și cu punga îngreunată, iar la urmă tot ajunge ce vrea.

Iată de ce ne trebuie prin atâtea locuri: oameni cu caractere tari, oameni independenți, oameni cu energie, dar nu mai puțin cu simț de dreptate, iar pe deasupra la toate, ca cunună: oameni cunoscători în cauzele, la cari sunt puși, apoi dornici de muncă, iar nu de mărire și salare mari, dar lucru puțin.

Ah, trebuie să încheiu, altcum iar îmi rămâne răvașul afară, din lipsă de loc. Uf, și câte aş mai avea de spus. Cred însă, că nu le voi uita până pe numărul viitor. Doar vă spun numai cazurile concrete, fără a mai înșiră aci și dovezile.

Sfredeliuș.

Trăgând cu urechia...

— În dreapta și 'n stânga, —

Într'o restaurațiune de mâna a doua, la o masă, beau vin: un voluntar român din Corpul ardelenesc, unul venit din Italia și un fost prizonier în Rusia.

— Doamne multămescu-ți, — zice voluntarul venit din România, — am fost acasă, mi-am văzut nevasta și copiii, acum mă duc cu drag să lupt pentru țară și Rege.

— Măi fraților, io să-mi petrec numai o zi acasă, să dobor zece Unguri în Tisa, apoi „Avanti“ Niculae, pot să mor, că zău nu-mi pare rău, — spune cel venit din Italia.

— Da de ce să vă luptați și să muriți fraților, — răspunde tovarășul venit din Rusia, — când lumea e atât de mare, când ne încap pe toți?...

Amândoi voluntarii deodată: „Mă Savule, tu ne faci satul de rușine“!

— Mai încet domnule! Nu bate așa tare în poartă, că scoli vecinii.

— Păi eu sunt de vină?

— D'apoi cine? — se răsti polițaiul mănios, către domnul cam chircilit.

— Nici eu, nici dumneata, ci afurisitul ăla de crâjmar, care nu m'a lăsat până dimineața în crâjmă, ca să viu acasă, ca oamenii ziua, când porțile-s deschise, — răspunde Bețivescu.

Petrol.

Informațiuni

Cum vorbește un ministru de-al nostru. Se știe, că orașul București a dus-o foarte rău din cauza lipsei de lemne. Ca să vină în ajutorul celor săraci, Ardealul a trimis lemne mai multe sute vagoane. Prețul unui vagon a fost 800 lei. Speculanții și gheșeftarii punând mâna pe ele, au vândut vagonul cu mii de lei, așa că oamenii săraci, n'au putut ajunge să cumpere. — Aflând dl ministru Boila de lucrul acesta urât, a spus: „Nu pot să înțeleg aceasta, ca lemnele, pe cari noi le trimitem pentru populație, sunt date anumitor persoane să le speculeze. Dacă voi mai auzi, că lucrurile într'adevăr se petrec astfel, atunci mă voi vedea silit să opresc transporturile. Noi vrem să ajutam pe cei cari sufer, nu ca câțiva să-și umple buzunarele“. — Așa numai un om cu adevărată durere pentru săracime poate să vorbească. Din parte-ne încă rugăm pe dl ministru, ca pe gheșeftarii fără suflet să-i pună la locul lor.

Pomelnice. Ca să înșirăm numele tuturor fraților noștri omorâți mișelește, fără nici o vină, de călăii unguri, ar trebui să umplem foaia numai cu numele lor. Ne mărginim a aminti din când în când câte unele cazuri: Așa în comuna Rădmănești au fost uciși fata și feciorul țăranului Ion Hobean. Tot acolo, jandarmii unguri (pe acolo le mai trăiesc încă penele de cocș) au împușcat pe Petru Purdea. Trupul n-

cestuia a fost aruncat pe câmp și n'a fost iertat nimănui a se atinge de el. Numai la câteva zile a fost îngropat. — În satul Barza a fost ucis Moise Negiș, iar în Fădu-nar o femeie a fost împușcată. — Trist po-melnic, dar, care trebuie răzbunat!

Din lista trădătorilor. În București se urmează ascultarea martorilor în cauza trădătorului F. Weigel, inginer. — Așa, așa, la necaz se vede prietenul cel adevă-rat.

Anarhist în Sibiu. În noaptea de 24 spre 25 Martie n. poliția secretă din Sibiu a pus mâna pe un om primejdios. Adecă, ar fi devenit el primejdios, dacă ochiul ager al Românului nu l'ar fi des-coperit. Dormea în gara din Sibiu cu ca-pul pe bombe. Dus la cancelaria oficiului și întrebat de una de alta, anarhistul a în-ceput a-și da seama de pasul nejudicat ce l'a făcut. Pe când cei din cancelarie se ocupau cu scrisul celor ce le spune el, s'a aruncat pe fereastră din rândul al trei-lea. Judecata și-a făcut-o singur. A rămas mort, rupt în bucăți.

Banul, ochiul dracului. Comercian-tului Constantin Anastasiu, i-a furat în ga-ra Galați un necunoscut punga, în care aveă 14 mii lei. — Amar de sufletul lui, cine râvnește la avutul altuia!

Abonamente pentru „Foaie“ rugăm sa se trimită prin bănci, cum am scris mai înainte în gazetă. Posta încă nu primește bani.

O frumoasă decorație. Maiestatea Sa Regele a decorat zilele trecute pe dl E-manoil Mirza, mecanic și fotograf-amator în Alba-Iulia, cu medalia de aur clasa pri-mă „Serviciul credincios“. Această meda-lie a primit-o dl Mirza din prilejul pre-zentării unui album, care cuprinde o mul-țime de fotografii dela marea adunare de-la Alba-Iulia. Fotografiile frumoase și e-xecutia artistică a albumului a plăcut at-ât de mult Maiestății Sale, încât a dis-pus momentana distingere cu medalia de aur. Pentru un lucru frumos și istoric, o decorație iarăși foarte frumoasă a primit dl Mirza, care e un tinăr cu mult simț ro-mânesc în suflet, — de origine dela Găltiu, lângă Alba-Iulia.

Semnele vremii. La judecătoria din Cluj în luna Ianuarie și Februarie s'au înaintat 43 cereri de divorț (despărțire). Cele mai multe au fost motivate cu necre-dința unuia sau altuia dintre soți. Și-apoi s'au mai zică că este dragoste adevărată! Ar fi interesant a se ști: Cari sunt mai necredincioși? Bărbații sau femeile?

A apărut „Luceafărul“, revistă pen-tru literatură și artă. Apare de două ori pe lună, la București, strada Numa-Pom-piliu 5-9. Director Oct. C. Tăslăuanu.

Un tipograf

care știe sau vrea să învețe la mașina de cules sistem „Ty-pograf“ se primește momentan la „Tipografia Poporului“ în Sibiu, strada Măcelarilor 12.

O domnișoară

sau domn cu cunoștințe de li-brărie sau administrație de ziar află aplicare la Librăria „Foaia Poporului“ în Sibiu.

Tot ael se primește momentan și un băiat cu școala necesară pe învățătură.

Pentru o covăcie

cu mușterii buni și la loc de frunte într-o comună din jurul Sibiului, se caută un conducător harnic, eventual s'ar putea ajunge și la o căsătorie, fiind proprietara văduvă, femele în etate mijlocie și fără copii. Scrisorile să se adre-seze la Administrația Foi, de unde se vor trimite respectivei persoane.

Se caută

spre cumpărare o tipografie bine aranjată și cu litere românești. Ofertele să se trimită la admini-străția Foi.

Bicicletă

în stare bună, doresc a cumpăra. Rog pe cine are de vândut a se adresa în scris la Dumitru Florea în Tilișca 634, p. u. Seliște.

Moară de vânzare.

Din cauză de tovarășie se vinde din mână liberă o moară cu motor sistem „Diesel“ 24 cai putere, stabil, aproape nouă, aflătoare într-o poziție bună pe Târnava mică. Edificiul morii e foarte bun, cu 2 odăi pentru locuit.

Doritorii pot afla numele pro-prietarului la Administrația Foi.

Cine știe ceva

despre Vasile Curtean din co-muna Gurariului, județu Sibiu, sergent le reg. 23 honvezi? fost prisioner în Rusia (Asia), și din anul 1915, nu se mai știe nimic de el. Cine poate da ceva știre, binevoiască a scrie la Ana N. Curtean în Gurariului, p. u. Orlat.

O femeie

inteligentă cu pricepere în con-ducerea economiei, află loc în-dată la un preot văduv, pre lângă condiții favorabile. Adresa respectivului se poate afla la Administrația Foi.

Cuprinsul Nr. 3 și 4 (număr dublu) din 1 și 15 Februarie 1919 e următorul: Oct. C. Tăslăuanu: Ardealul. Artur Enă-șescu: Pe un țărni elenic, Cleopatra. Al. Cazaban: Supărarea unui părinte. Nichi-for Crainic: Cântec de toamnă. Radu Drag-neă: Spre dogmatismul național. George Duma: Cântec. Ion Sân-Giorgiu: Niciodată. D. G. Chițoiu: Schimnicul. Al. T. Stama-tiad: Rugăciune. Emanoil Bucuța: Cântec de leagăn. I. C. Vissarion: Arendași de moșie. G. Mihăiescu: Linia întâi. — Dări de seamă: Cărțile lui Ioan Dragu, (Al. Al. Busuiocanu); Ștefan Metes: Istoria Bisericii și a vieții religioase a Românilor din Ardeal și Ungaria. Ștefan Ciobanu: Dosoftei mitropolitul Moldovei (traducere din rusește de Ștefan Berechet). — Cro-nica: Arte plastice: Școala de Belle-Arte (C. A.). Muzică: Câteva contribuțiuni la organizarea culturii muzicale din Ardeal (I. V. Borgovan. — Insemnări: Generalul Berthelot în Ardeal (Discursul protopopu-lui Dr. I. Lupaș în latinește). Scriitorii noștri în războiu. Casele naționale. Ex-poziții. Moravuri literare. Rătăcii. Biblio-grafii. — Ilustrații: Verona: Observator. Pan Ioanid: Piața Bazaca. Verona: O ba-terie. — Planșe: Iuliu Maniu, președin-tele Consiliului dirigent din Ardeal. Ve-rona: Bateria căpit. Bernescu. I. Iordă-nescu: Portretul maiorului N. P., Pasiu-ne. Teodorescu-Sion: În repaos, după luptă. Generalul Berthelot în Săliște. (Pro-topopul Dr. Ion Lupaș rostind discursul de primire în latinește). — Abonamentul pe un an 60 lei, pe o jumătate de an 30 lei. Numeri singuratici se află de vân-zare în toate librăriile.

În Franța și la noi. Un ziar francez se plânge de încetineala poștei, care se vede treaba, o fi obosită și ea de greută-țile războiului. Spune ziarul francez, că o scrisoare a mers 15 zile o cale de 64 kilometri. — De ar ști francezii cum merg treburile la poșta noastră n'ar mai zice nimic. Ei în 15 zile (dar și asta e rari-tate de pus la gazetă) capătă o scrisoare, pe când de aici până în Hașag ori până în Bungard de multeori așa de târziu a-jung scrisorile, că — nu mai ajung deloc.

Iarăși negrija. Femeia unui plugar dintr'un sat învecinat s'a îmbolnăvit dim-preună cu copilașul ei de trei ani. Medi-cul, chemat într'ajutor, a prescris mamei leacuri mai tari, iar copilului mai slabe, mai subțiate. Din negrije, mama a dat co-pluului din leacurile ei. Fiind acestea prea tari, băiatul a murit după un chin de câte-va zile. Judecătoria a tras acum la răspun-dere pe biata mamă pentru negrija ei.

De pe urma războiului. În gara Dej au rămas trei vagoane de ecrizat (ma-terie explosivă) încă de pe vremea Nem-

ților. Nu se știe din ce cauze, destul că acum a explodat, omorând doi oameni și rănind mai mulți. Detunătura a fost atât de puternică, că a spart ferestrele la o depărtare de 16 kilometri împrejur.

Un hoț milos. Într-o crăjmă din Cluj a dormit peste noapte Ioan Balog din Cămpeni. Dimineața, când s'a sculat, a gă-sit în chimir numai o mie de coroane, din cele 2400 cor., câte le-a avut seara. S'o fi gândit cinstitul hoț, că nu e bine să lași omul fără un ban, mai cu seamă când în orașe scumpetea e foarte mare. Numai așa putem înțelege faptul, că nu i-a furat banii toți. Dar pentru aceea tot un prăpă-dit de hoț rămâne.

Calendarul Poporului pe 1919 e în lucru. Cât ce va fi gata, se va înștiință în Foaie. Zilele acestea e vorba să mai sosească o parte a hârtiei și alte lucruri, ce lipsesc, ca apoi momentan să se ispră-vească. După aceea se va trimite tuturor, cari l'au plătit s'au l'au comandat. Nea-junsurile cu tipărirea de cărți în ziua de azi nu sunt atârătoare numai de noi. De aceea nu putem face cum voim, ci trebuie să ne mulțumim cu ce se poate și mai încetinel.

Cinematograful orășenesc din Piața Herman va reprezenta în 9 și 10 Mar-tie: Violonistul din Amsterdam, piesă olandeză în patru acte (în rola principală re-numitul Starjai) și înainte de asta: „Vi-novăția“, piesă în 2 acte. În 11 și 12 Martie: Vrajitoria culiselor, dramă în 4 acte, iar înainte: Când iubesc femeile, în 2 acte. Zilnic sunt 2 reprezentații: la 6 și jum. și 8 și jum. seara. Duminica 3 reprezentații: la 4 și jum., 6 și jum. și 8 și jum. seara.

Bioscopul Apollo dela „Gesellschafts-haus“ va reprezenta în 7 și 8 Martie: Răzbumarea lui Avenarius, dramă în 5 ac-te; 9 și 10 Mormântul în singurătate, dra-mă în 4 acte (rola principală Mia May).

Mersul trenurilor în Sibiu

Trenul 5912 Sibiu—București	pleacă ora 5.44 p. m.
„ 5911 București—Sibiu	sosește „ 11.00 a. m.
„ 8401 Sibiu—Copsa-mică	pleacă „ 6.20 a. m.
„ 8411 „ „	pleacă „ 4.02 p. m.
„ 8404 Copsa-mică—Sibiu	sosește „ 11.35 a. m.
„ 8412 „ „	sosește „ 10.05 p. m.
„ 5801 Sibiu—Vințul de jos	pleacă „ 8.00 a. m.
„ 5804 Vințul de jos—Sibiu	sosește „ 7.30 p. m.
„ 6012 Sibiu—Cisnădie	pleacă „ 5.23 a. m.
„ 6011 Cisnădie—Sibiu	sosește „ 7.00 a. m.
„ A 2 Sibiu—Căineni	pleacă „ 7.04 a. m.
„ A 1 Căineni—Sibiu	sosește „ 10.30 a. m.
„ 9024/9013 Sibiu—Sighișoara	pleacă în fiecare Luni, Mer-curi și Vineri ora 7.43 a. m.
„ 9014/9023 Sighișoara—Sibiu	sosește în fiecare Marți, Joi și Sâmbătă „ 7.00 a. m.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Publicație de licitație.

Pentru trebuințele de petriș a șoselelor și drumurilor comitatense se publică o licitație referitor la scoaterea petrișului și încărcarea lui în vagoane în cariera de petriș în Cheția (Maroskeozse) cât și descărcarea lui în stațiunile de destinație cu următoarele condiții:

Ofertele înaintate în plicuri închise să conțină:

1. Prețul petrișului cernut încărcat în vagoane puse la dispoziția pe linia industrială în cariera de petriș în Cheția pro m³.

2. Prețul petrișului necernut tot ca sub 1.

3. Prețul pământului încărcat în vagoane pentru eventuale umpluturi în m³.

4. Prețul nesipului de sub ciur tot ca sub 1.

5. Descărcarea vagoanelor în stațiuni peste 60 chilim. depărtare până la 100 chilim.

6. Descărcarea vagoanelor în stațiuni până la 60 chilim. dela Cheția.

Conținutul vagoanelor se constată prin măsurile vagoanelor și înălțimea materialului încărcat minus 10% pentru așezarea acestuia.

Pentru întreprinzător se asigură parcurs liber pe clasa II dela sediu până la halta Cheția și la Sibiu; muncitorilor parcurs liber clasa III odată pe săptămână de la casă până la locul de lucru și îndărăpt.

Întreprinzătorului se pune la dispoziție cariera de petriș din Cheția cu linia ferată industrială. Eventuala transmutarea acestei linii mai aproape de șoselele acestuia sub supravegherea picherului din Ludoș.

Ofertele sunt a se înainta până în 20 Martie la resortul de comunicație din Sibiu, unde se vor examina și se va încheia contractul cu respectivul oferent a cărui ofertă va fi primită.

Consiliul Dirigent
Resortul de comunicație
Bohățiel m. p.

Dr. ITTU

s'a reîntors acasă și ordonează zilnic

Sibiu, Strada Cismădiei Nr. 36.

Lăcătușerie în Sibiu.

Aduc la cunoștința onoratei clientele, redeschiderea atelierului meu de lăcătușerie mecanică, construcție și instalațiuni tehnice, executând și tot felul de raparațiuni aparținătoare acestei branșe, pe lângă prețurile cele mai convenabile. Cu toată stima

VASILIE POPOVICIU
SIBIU, Strada Gușterii Nr. 75
Strada Ana Nr. 11

Cine știe ceva

despre Ioan Curtean din comuna Gurariului, județul Sibiu, soldat la reg. 31 inf. 2 fost prisioner în Rusia și nu se mai știe nimic de el din Octomvrie 1917, cine poate da ceva știre binevoiască a scrie la Ana N. Curtean în Gurariului p. u. Orlăt.

500 cor. cînste!

În 10 Februarie n., în trenul de pe linia Orăștie—Alba-Iulia, s'a furat un cufăr, în care a fost: uniforme unui locotenent, un mantă, albituri, păpuși, articli de toaletă etc. Cine mă ajută să-mi pot câpăta înapoi aceste obiecte, va primi dela mine o cinste de 500 cor. Informații sunt a se adresa la I. F. Schelker jan. în Orăștie.

Prăvălie de închiriat

Din cauză de moarte închiriez prăvălia mea de coloniale și mărunțișuri din comuna Sălașul de sus (Felsőzálláspatak, cercul Pui, comitatul Hunedoara), provăzută și cu licență de beuturi, care am condus-o 25 de ani, bucurându-mă de o clientelă numeroasă. Poșta, telegraful, telefonul și sediul notarului cercual sunt în comună, iar la 7 chilometri depărtare este gara Băieș (Bajesd). Adolf Schlesinger, Sălașul de sus.

REGATUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DE FINANȚE

DATORIA PUBLICĂ

Imprumutul Național 5% în Bonuri de Tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu

PROSPECT

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 5000 și 10.000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de Finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cautiuni la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la casele publice (cassieriile instituțiunilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursă aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în Lei, pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă

detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin „Monitorul oficial” cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi, se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor libera proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștință de dispozițiunea a acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere.

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești,
- la băncile săsești,
- la perceptorate,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și preturi,
- la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat a pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sunt date de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i se va elibera o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscripțiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la 1 Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Șeful resortului: Dr. AUREL VLAD, m. p.